

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/45/2019
Identifikačné číslo spisu: 8116010594
Dátum vydania rozhodnutia: 27.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8116010594.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudkýň JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martiny Zeleňakovej na neverejnom zasadnutí 27. novembra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Z. M., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), d) a f) Trestného zákona, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 1Tk/2/2016, o dovolaní obvineného Z. M. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. mája 2018, sp. zn. 5To/17/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Z. M. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 11. októbra 2016, sp. zn. 1Tk/2/2016, bol obvinený uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), d), a f) Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom v predmetnom rozsudku.

Uložený mu bol v zmysle § 149 ods. 2, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Trestného zákona v spojení s § 39 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere osem mesiacov a 22 dní. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obvinený pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 16. mája 2018, sp. zn. 5To 17/2017, na podklade odvolania krajského prokurátora a obvineného Z. M. rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Trestného poriadku zrušil v celkom rozsahu. Na základe § 322 ods. 2 Trestného poriadku obvineného Z. M. uznal za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), d) a f) Trestného zákona, na skutkovom základe, že

dňa 26. septembra 2015 v čase od 15.14 hod. do 15.27 hod. v byte na prízemí bytového domu na V. ulici č. XXXX/XX v K., svojho syna O. M., ktorý bol ležiacou a imobilnou osobou odkázanou na jeho pomoc a starostlivosť, nakoľko trpel spasticou kvadruplegickou detskou mozgovou obrnou,

mikrocefáliou a hypoxicko-anoxemickým poškodením mozgu s akútnou respiračnou insuficienciou, v dôsledku čoho, aby sa nedusil, pre nedostatočnú vlastnú dýchaciu aktivitu, bol pripojený na podpornú umelú pľúcnu ventiláciu a zároveň si vyžadoval zabezpečovanie odsávania hlienov a slín, vďaka potrebe a rozsahu starostlivosti vyžadovanej jeho zdravotným stavom, aj napriek poučeniu, že ho nemôže odpojiť od umelej pľúcnej ventilácie a postupujúc podľa predchádzajúcich skúseností získaných pri jeho osobnej starostlivosti, potom čo zistil, že syn O. nedýcha sám a javil známky komatózneho stavu, prevracal očami a tzv. modral v snahe pomôcť mu namiesto toho, aby ihneď zavolať odbornú zdravotnícku pomoc RZP, tohto odpojil od umelej pľúcnej ventilácie, ktorú mal O. prostredníctvom trubíc zapojenú v kanyle založenej do tracheostomického otvoru na prednej strane krku, a zobral ho na ruky, meniac pritom polohovanie jeho tela, z ľavej na pravú, a naopak, opätovne ho pripájal na umelú pľúcnu ventiláciu a pokúšal sa mu odsávať hlieny a sliny, čo zopakoval dvakrát, v snahe mu takto uvoľniť dýchanie od hlienov a slín, a obnoviť tak ťuho riadne dýchanie, čo sa mu však nepodarilo, v dôsledku čoho došlo k úmrtiu O. M. zadusením pri znemožnení riadneho dýchania nahromadeným hlienom v dýchacích cestách.

Krajský súd obvinenému podľa § 149 ods. 2, § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 42 ods. 1, § 41 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 39 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní osem mesiacov a dvadsaťdva dní. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho pre účely výkonu trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd obvinenému uložil peňažný trest vo výmere 500 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, uložil mu náhradný trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona obvinenému uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu dvoch rokov. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zároveň zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Poprad, sp. zn. OT 150/2016 z 27. októbra 2016, ktorým mu bol za prečin podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona uložený peňažný trest v sume 500 eur, náhradný trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov a trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu dvoch rokov, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo, stratili podklad.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie (doručené okresnému súdu 18. júna 2019), z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože rozhodnutie považoval za založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obvinený v dovolaní namietal absenciu nedbanlivostného zavinenia. Subjektívna stránka predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu a je skutkovou okolnosťou (aj keď s kvalifikačnou relevanciou), ktorá sa dokazuje, pri hodnotení dôkazov sa posudzuje sprostredkovane, t. j. ako sa navonok prejavuje v konaní páchatel'a, ktoré je obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Odvolací súd vyvodil zavinenie vo forme vedomej nedbanlivosti z úvahy, v zmysle ktorej v takom stave únavy a ľahkého opojenia alkoholom, ktorá skutočnosť bola zhodne ustálená znalcami (MUDr. Martinom Kováčom a doc. JUDr. Petrom Kováčom, PhD.), obvinený podcenil vzniknutú situáciu, keď zistil, že syn O. má závažné problémy s dýchaním a nesprávne na ňu reagoval, pretože nezavolať tak, ako to urobili aj v predchádzajúcich prípadoch s manželkou, alebo sám tri dni predtým (keď bolo potrebné vymeniť kanylu), odbornú zdravotnícku pomoc, ale riešil vzniknutú situáciu sám, aj keď s tým najlepším úmyslom zachrániť syna O.. Nedbanlivostné zavinenie súd nesprávne vyvodil z dôvodu, že namiesto toho, aby obvinený zavolať odbornú zdravotnícku pomoc (RZP), sám sa pokúsil resuscitovať syna O.. Upriamil pozornosť na situácie uvedené v odôvodnení rozsudku krajského súdu z 25. februára 2013, ako aj vo februári 2014, o ktorých dovolateľ vypovedal na hlavnom pojednávaní 13. júna 2016, pri ktorých dovolateľ pri vážnom stave O., upadajúceho do komatózneho stavu, vyžadujúceho resuscitáciu privolať odbornú zdravotnícku pomoc. Vtedy však doma bola prítomná manželka obvineného. Obvinený bol 26. septembra 2015 (keď sa skutok stal) doma sám, manželka bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení Nemocnice s poliklinikou v X.. O. sa podľa záznamov z dýchacieho prístroja, nevykazujúceho žiadnu spontánnu aktivitu bezprostredne dusil. Obvinený preto začal okamžite resuscitovať, namiesto volania RZP, čím by stratil drahocenné sekundy, zrejme skôr minúty. Časový dojazd RZP by sa nepochybne počítal na

minúty. Šanca na prežitie pri akútnej hypoxii, bola znaleckým dokazovaním a súdnymi lekármi ustálená na približne 5 minút (napr. výsluch MUDr. Martina Kováča). Pokiaľ by sa Z. M. nepokúsil spriechodniť dýchacie cesty syna O., zmenou polohy tracheostomickej kanyly a opakovaným odsávaním slín a hlienov z dýchacích ciest) a namiesto toho by čas trávil komunikáciou s RZP, šanca na resuscitáciu by sa po príchode RZP blížila nule. Obvinený uvedené konštatoval pri výsluchu na hlavnom pojednávaní 13. júna 2016, že na RZP vzhľadom na vážnosť daného stavu, kde rozhodovali sekundy ani nepomyslel, bol totiž úplne sám. Poukázal na výpoveď znalkyne z odboru psychológia, PhDr. Kristíny Čmelíkovej, ktorá na otázku prokurátora na psychologické hodnotenie konania obvineného, ktorý nevolal RZP uviedla, že incident bol krátky, keď je obvinený sám, ťažko sa rozhodnúť vhodným spôsobom, uprednostňovaná je priama aktivita pred inštrumentálnou. Vývodenie nedbanlivostného zavinenia z racionálneho rozhodnutia v mimoriadne kritickom okamihu súboja s časom preto považovala obhajoba za nesprávne. Obvinený volal odbornú zdravotnícku pomoc tri dni pred smrťou za účelom výmeny tracheostomickej kanyly, v ktorom prípade však poškodený O. nebol v bezprostrednom ohrození života. Obhajoba považovala za kľúčové posúdenie právnej otázky, či rozhodnutie dovolateľa dať prednosť resuscitácii pred volaním RZP za situácie, keď išlo o kritický boj s časom a obvinený mohol úplne racionálne očakávať, že po príchode RZP už bude jeho syn O. mŕtvy, naplnia znaky konania vo vedomej nedbanlivosti. Mohol si vybrať osobnú resuscitáciu alebo RZP, s ktorou bude telefonicky komunikovať a operátorovi tiesňovej linky oznamovať O. stav s následkom výrazného obmedzenia možnosti resuscitácie, ktorá v minulosti pomohla, a to polohovanie tela za účelom napravenia kanyly vo vzťahu k priedušnici, opakované odsávanie hlienov a slín a s tým spojené opakované odpájanie a pripájanie k umelej pľúcnej ventilácii. Keďže išlo o sekundy, bolo za daných okolností rozhodnutie uprednostniť osobnú resuscitáciu, s ktorou mal v minulosti skúsenosti rozhodnutím racionálnym a logickým, z ktorého dôvodu takéto rozhodnutie nemožno kvalifikovať ako pokryté vedomou nedbanlivosťou. Obhajoba v zhode so skutkovými závermi konajúcich súdov zdôrazňuje, že k odpojeniu od umelej pľúcnej ventilácie muselo prísť kvôli odsávaniu väčšieho množstva hlienov a slín v priedušnici, pričom práve hlieny a sliny bránili priechodnosti dýchacích ciest. Odpojenie od umelej pľúcnej ventilácie bolo podmienkou sine qua non úspešnej resuscitácie. Dovolateľ v tejto súvislosti poukázal na konštantnú judikatúru týkajúcu sa zavinenia z nevedomej nedbanlivosti (R 50/1968, R 20/1981, R 17/2003). Vedomá nedbanlivosť je budovaná na vedomosti možnosti vzniku následku, spoliehanie sa, že k následku nedôjde naznačuje, že páchatel nesprávne hodnotí možnosť zabrániť vzniku následku. Uprednostnenie osobnej resuscitácie bolo za komatózneho stavu, predchádzajúce skúsenosti obvineného s resuscitáciou, skutočnosť, že bol obvinený sám a časový predpoklad dojazdu RZP, úplne racionálne a podľa obhajoby celkom zrejme nevychádzalo z nesprávneho vyhodnotenia možnosti vzniku následku. Záverom dovolania zdôraznil, že sa 22 rokov mimoriadne obetavo a starostlivo staral o ťažko postihnutého syna. Skutočnosť, že by usmrtil svojho syna, o ktorého sa staral a bojoval od narodenia, hoci aj z nedbanlivosti, je preňho absolútne neprípustná a do konca života traumatizujúca. Vzhľadom na prednesené argumenty, záverom dovolania vyjadril presvedčenie, že inkriminovaný skutok tak, ako bol vymedzený v skutkovej vete rozsudku, vzhľadom na absenciu prítomnosti subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, nie je trestným činom. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky

1.) podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo 16. mája 2018, sp. zn. 5To 17/2017, bol porušený zákon v ustanovení § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. f) Trestného zákona a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanoveniach § 2 ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, v neprospech obvineného Z. M.,

2.) podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil právoplatný rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 16. mája 2018, sp. zn. 5To 17/2017, ako aj predchádzajúce konanie, vrátane rozsudku Okresného súdu Prešov z 11. októbra 2016, sp. zn. 1Tk/2/2016,

3.) podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Prešov, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove sa k dovolaniu obvineného v súdom stanovenej lehote nevyjadril.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia skúmal procesné

podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), a súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a), b), d), e), ani písm. f) Trestného poriadku.

Najvyšší súd v prvom rade opakuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejavy stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd vo všeobecnosti poznamenáva, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Skutkový stav môže najvyšší súd totiž hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V posudzovanej veci o takúto skutočnosť nejde.

Okresný aj krajský súd na základe skutkových záverov uvedených v rozsudkoch, zistených z vykonaného dokazovania, po vyhodnotení dôkazov podľa ich vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností, jednotlivito i v ich vzájomnej súvislosti, dospeli zhodne k záveru, že skutok sa stal tak, ako je uvedené vo výrokoch rozsudkov, je trestným činom, nie však obzvlášť závažným zločinom vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, pre ktorý bola pôvodne podaná obžaloba, ale prečinom usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Z obsahu pripojeného spisového materiálu vyplýva, že súdy oboch stupňov vykonali vo veci rozsiahle znalecké dokazovanie znalcami z odborov zdravotníctvo farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, z odboru psychiatrie, psychológie, vypočuli lekárov, atď. Otázke zavinenia súdy venovali náležitú pozornosť. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje hlavne na odôvodnenie odvolacieho súdu na str. 21 - 23 rozsudku a v podrobnostiach naň odkazuje.

V odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu sa okrem iného konštatuje, že najst' jasnú hranicu medzi zavinením v podobe nepriameho úmyslu a vedomou nedbanlivosťou nie je vždy jednoduchou záležitosťou. Pri posudzovaní hraníc vedomej nedbanlivosti na strane jednej a nepriameho úmyslu na strane druhej je potrebné hodnotiť, či dôvody, pre ktoré sa páchatel' spolieha, že následok nespôsobí, majú charakter dostatočných dôvodov. Ustálené skutkové okolnosti odvolacím súdom, za ktorých došlo k následku, poukazujú na vedomosť obvineného o tom, že pokiaľ syna O. bude odpájať od ventilácie a sám sa pokúšať obnoviť mu riadne dýchanie bez odbornej pomoci, môže nastať stav, ktorý zásadne

ohrozí životné funkcie nebohého, pričom bez primeraných dôvodov (aj napriek predchádzajúcim skúsenostiam) sa spoliehal, že takýto stav nenastane, resp. ak nastane, že dokáže obnoviť dýchanie sám. Ani interpretácia vykonaných dôkazov obhajobou so záverom, že v konaní obvineného úplne absentovalo zavinenie, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Obvinený svojím konaním vo forme vedomej nedbanlivosti zavinil smrť O. M., čomu zodpovedá právna kvalifikácia skutku ako prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukázaním na § 139 ods. 1 písm. c), d), f) Trestného zákona.

Podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona kto inému z nedbanlivosti spôsobí smrť, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) závažnejším spôsobom konania, alebo
- b) na chránenej osobe.

Podľa § 139 ods. 1 Trestného zákona chránenou osobou sa rozumie

- a) dieťa,
- b) tehotná žena,
- c) blízka osoba,
- d) odkázaná osoba,
- e) osoba vyššieho veku,
- f) chorá osoba,
- g) osoba požívajúca ochranu podľa medzinárodného práva,
- h) verejný činiteľ alebo osoba, ktorá plní svoje povinnosti uložené na základe zákona,
- i) svedok, znalec, tlmočník alebo prekladateľ, alebo
- j) zdravotnícky pracovník pri výkone zdravotníckeho povolania smerujúceho k záchrane života alebo ochrane zdravia.

Obvinený Z. M. v dovolaní namietal zavinenie formou vedomej nedbanlivosti, ku ktorému záveru dospeli súdy oboch stupňov.

K tomu najvyšší súd uvádza : Zavinenie je obligatónnym znakom subjektívnej stránky trestného činu. Je to vnútorný psychický vzťah páchatel'a ku skutočnostiam tvoriacim trestný čin. Zavinenie je vybudované na zložke poznania (intelektuálna zložka) a na zložke vôle (vôľová zložka). Okruh skutočností, ktoré musia tieto zložky zavinenia zahrnovať, vyplýva z vymedzenia pojmu zavinenie. Zložky poznania a vôle sa teda musia vzťahovať na skutočnosti požadované skutkovou podstatou trestného činu (skutočnosti zodpovedajúce znakom uvedeným v zákone). Intelektuálna a vôľová zložka zavinenia musia tak zahrnovať nielen porušenie a ohrozenie záujmov chránených Trestným zákonom, a teda aj objekt trestného činu, ale aj spôsob, akým bol trestný čin spáchaný, i ostatné náležitosti predpokladané príslušným ustanovením osobitnej časti. Pokiaľ by sa zavinenie na niektorú z týchto skutočností nevzťahovalo, potom chýba subjektívna stránka trestného činu a je vylúčená trestná zodpovednosť. Pri nedbanlivosti sa uplatňuje iba intelektuálna zložka zavinenia. Rozlišuje sa nedbanlivosť vedomá a nedbanlivosť nevedomá. Pri vedomej nedbanlivosti páchatel' vedel, že môže spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že takýto následok nespôsobí. Nestačí tu teda, že páchatel' si bol vedomý možnosti, že spôsobí následok, ale treba zisťovať všetky skutočnosti, z ktorých by bolo možné spoľahlivo vyvodit', že bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že záujem chránený Trestným zákonom neohrozí alebo neporuší. Neprimeranosť dôvodov, pre ktoré sa páchatel' spoliehal, že neporuší alebo neohrozí chránený záujem, treba posudzovať z hľadiska páchatel'a (s prihliadnutím na to, ako sa páchatel'ovi javila situácia, aké boli jeho vedomosti, skúsenosti, okamžitá dispozícia, zdravotný stav a pod.), s prihliadnutím na vonkajšie okolnosti konkrétneho posudzovaného prípadu. Záver o zavinení páchatel'a teda musí byť vždy preukázaný výsledkami dokazovania a musí z nich logicky vyplývať. V

posudzovanej veci súdy nižšieho stupňa sa dôsledne riadili zákonnými ustanoveniami, pričom správne dospeli k záveru o vedomej nedbanlivosti obvineného v zmysle § 16 písm. a) Trestného zákona.

Podľa čl. 2 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd právo každého na život je chránené zákonom.

Podľa čl. 15 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.“

Právo na život je vstupnou bránou a ochranným pilierom celého systému ochrany základných ľudských práv a slobôd. Právny poriadok Slovenskej republiky chráni ľudský život ako kľúčovú hodnotu právneho štátu (PL. ÚS 12/2001 zo 4. decembra 2007). Na ochranu života ideovo a vecne nadväzuje aj ochrana poskytovaná zdraviu človeka, dôsledkom tejto vzájomnej interakcie a podmienenosti je aj vecná a systémová konzistentnosť normatívnej úpravy poskytujúcej ochranu týmto spoločenským hodnotám. V centre pozornosti Trestného zákona je človek, jeho život, zdravie, telesná integrita. Významu tohto chráneného spoločenského záujmu korešponduje aj zvolená systematika osobitnej časti Trestného zákona, keď ochrana života a zdravia je obsiahnutá predovšetkým v prvej hlave osobitnej časti Trestného zákona. Právo na život je priznané každému rovnako, je univerzálnym právom priznaným každému ľudskému jedincovi bez akéhokoľvek rozdielu a jeho zmyslom je ochrana ľudského života ako základnej hodnoty našej spoločnosti (podľa A. Bröstla je ľudský život základnou hodnotou, základom ľudskej dôstojnosti a súčasne východiskovým predpokladom všetkých ostatných základných práv a slobôd. In. BRÖSTL, A. a kol. Ústavné právo Slovenskej republiky, A. Čeněk, 2010). Právo na život je predmetom úpravy viacerých medzinárodných dohovorov. Interpretácia týchto práv vyplýva predovšetkým z medzinárodných štandardov a medzinárodnej praxe v oblasti základných ľudských práv a slobôd, ako aj z rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach výkladu tohto práva.

Dovolací súd si uvedomuje mimoriadnu vážnosť zdravotného stavu nebohého O. M. konštatovanú aj v znaleckých posudkoch. Uvedomuje si aj to, že obvinený sa sám staral nielen o syna O., ale aj o maloletého syna G. od 9. septembra 2015 z dôvodu, že manželka bola hospitalizovaná na psychiatrii, ako aj na jeho ovplyvnenie alkoholom, ale na druhej strane obvinený Z. M. bol zaškolený pre potreby ošetrovania ťažkostí s poruchami súvisiacimi s prípadným poškodením kanyly a poučený tak, že upevnená kanyla sa nesmie vytiahnuť z miesta jej založenia.

Zo znaleckého posudku č. 52/2015, č. 40/2015, MUDr. Antona Gavela, znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo (toxikológia, alkoholológia, sérohematológia) a MUDr. Stanislav Niezňanského, znalca v odbore zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo (toxikológia, alkoholológia, sérohematológia) vyplýva príčina smrti zosnulého O., znalcami ustálená tak, že pri vytiahnutí dýchacej trubice sa začal dusiť tým, že vytiahnutím dýchacej trubice sa odpojil dýchací prístroj na riadené dýchanie a súčasne sa odpojil odsávací prístroj, kedy sa v dýchacích cestách, v hrtane, prieduškách a priedušnici menovaného nahromadil hlien, ktorý tento proces dusenia a následného zadusenia urýchlil. V tomto prípade mu samotné vypnutie dýchacieho prístroja z elektrickej siete spôsobilo dusenie aj bez vytiahnutia trubice z krku. Popísané dusenie a zadusenie v dôsledku odpojenia od dýchacieho prístroja a odsávacieho prístroja spôsobené vytiahnutím dýchacej trubice z krku viedlo k smrti O..

Zo znaleckého psychiatrického vyšetrenia obvineného okrem iného vyplýva, že v inkriminovanej dobe neboli u obvineného narušené rozpoznávacie a ovládacie schopnosti. Znalci nezistili prítomnosť psychickej choroby alebo poruchy, ktorá by narušila jeho rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť. Obvinený Z. M. bol síce pod vplyvom alkoholu (cca 2,5 promile), ale ani táto skutočnosť nenarušila zábranné osobnostné mechanizmy z pohľadu vyšších citov rodičovského pudu.

Najvyšší súd konštatuje, že obvinený mal vedomosť o tom, že pokiaľ syna O. bude odpájať od ventilácie a sám sa pokúsi obnoviť riadne dýchanie bez odbornej pomoci, môže nastať stav ohrozujúci životné funkcie, bez primeraných dôvodov sa však spoliehal, že takýto stav nenastane, resp. ak nastane, že dokáže dýchanie obnoviť sám. Z hľadiska miery zavinenia je obsiahnutá vedomosť, že pokiaľ bude

konať tak, mohol by nastať predpokladaný následok, no súčasne zjavne absentuje vôľa tento následok dosiahnuť. Obvinený teda vedel, že svojím konaním, ak neprivolá odbornú lekársku pomoc a sám sa bude pokúšať obnoviť dýchanie nebohého, môže spôsobiť porušenie záujmu chráneného Trestným zákonom, bez primeraných dôvodov sa však spoliehal na to, že také porušenie nespôsobí, teda následok nenastane.

Najvyšší súd na uvedenom základe rezultuje, že v posudzovanej veci neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vzhľadom na vyjadrené dovolací súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.